

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СОВЕТЫ**

КАРАР

№ 42

12.03.2021ел.

Татарстан Республикасы «Аксубай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, Россия Федерациясенә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, №131-ФЗ Федераль закон, «Әйләнә-тирәлекне саклау турында» 10.01.2002 ел, №7-ФЗ Федераль закон нигезендә , Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән муниципаль берәмлек территориясендә яшел утыртмаларны рациональ файдалану, саклау һәм янадан житештерү максатларында, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы «Аксубай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмәне кушымтадагыча расларга.

2. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында (<http://aksubayevo.tatar.ru>) урнаштырырга һәм хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә йөкләргә.

Аксубай муниципаль районы башлыгы,

Совет Рәйсе

К.К.Гилманов

Татарстан Республикасы «Аксубай муниципаль районы»
муниципаль берәмлеге территориясендә
Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм
физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән
яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында
НИГЕЗЛӘМӘ

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Гражданнар кодексының 15 статьясы, Россия Федерациясе Урман кодексы, «Әйләнә-тирәлекне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 61, 68, 77 статьялары, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Уставы нигезендә эшләнгән, халыкның экологик иминлеген тәмин итү максатларында эшләнде һәм Татарстан Республикасы «Аксубай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә (алга таба - муниципаль берәмлек), Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән, яшел утыртмаларны кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр

Әлеге нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

Яшел утыртмалар – табиغый һәм ясалма агач, куак һәм үлән үсемлекләре (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләренә, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куакларны кертеп).

Табиغый территорияләр—бердәм географик (климатик) шартларда формалаштырылган жирлек рельефының, туфрактарның, үсемлекләренң билгеле бер төрләрен үз эченә алган, хужалык эшчәнлегә кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр.

Территорияне яшелләндерү – табиغый барлыкка килгән үсемлек участкалары, ясалма рәвештә барлыкка килгән яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләренң аз төзелешле, 50 проценттан да ким булмаган өлешен үсемлекләр катламы тәшкил иткән участкалары.

Урманлы территорияләр – төрле функциональ билгеләнештәге, табиغый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән капланган табиغый территория участкалары.

Агач – диаметры 5 см дан ким булмаган кәүсәсе ачык беленеп торган, 1,3 м биеклектәге (үсентеләрдән тыш) үсемлек.

Куаклык – күпеллык, берничә кәүсәле (агачтан аермалы буларак), туфрактарның иң өслегендә үсә торган үсемлек.

Үлән катламы – газон, табиغый үлән үемлеге.

Өрәмәлек – нинидидер бер урында куе булып үсүче үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив – территориясендә 50 нөсхәдән артык 15 еллык (һәм аннан да өлкәнрәк) агачлар үскән территория участогы.

Яшел утыртмаларга зыян китерү – яшел утыртмаларга аларның үсүен туктатуга китерми торган зыян китерү, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, кабыгының бөтенлеген бозу, тере тамыр капламын бозу, яшел утыртмаларның яки тамыр зонасындагы туфрактарның зарарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яки башка төр йогынты ясау.

Яшел утыртмаларны юк итү (югалту) – яшел утыртмаларны кисү яисә аларның үсүе тукталуга китергән башка зыян салу.

2. Яшел утыртмаларны саклауның төп принциплары

Муниципаль берәмлеге территориясендә үсә торган яшел утыртмалар саклау, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Муниципаль берәмлеге территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирлөрдән тыш) урнашкан барлык яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Муниципаль берәмлеге территориясендә яшел утыртмаларның сакланышын һәм үсүен тәмин итү буенча бурычлар түбөндәгеләргә йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга– күрсәтелгән эшчәнлек төрлөрөн гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда – әлеге оешмаларның житәкчеләренә;

2.2.2. милектә яки арендада булган участокларда –юридик затларга һәм гражданнырга – милекчеләргә яки арендачыларга.

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир участоклары хужалары, кулланучылар һәм арендачылары яшел утыртмаларның сакланышын тәмин итәргә, яшел утыртмаларны тиешле карауны тәмин итәргә тиеш.

2.4. Әлеге нигезләмә муниципаль берәмлеге территориясендә агач-куак кисүгә бәйлә проектлау, төзелеш, ремонт һәм башка эшләр алып баручы барлык гражданнырга һәм милек формасына бәйсез рәвештә барлык оешмаларга кагыла.

2.5. Муниципаль берәмлеге территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге нигезләмә белән билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләплөрөн үтәп башкарыла.

2.6. Жир кишәрлеген сайлау актында, төзелеш, хужалык һәм башка төр эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм ышанычлы белешмәләр һәм проектлана торган объектынң яшел утыртмаларга йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшеллөндерелгән территорияләрне һәм яшел массивларны, яшел утыртмаларның үсүен тәмин итү белән бергә ярашмый торган куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачлар, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Муниципаль берәмлеге территориясендә яшел утыртмаларны рөхсәтсез кисү тыела.

3.2. Муниципаль берәмлеге территориясендә агач һәм куаклар кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт алу өчен, мөрәжәгать итүче Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе исеменә билгеләнгән форма (1 нче кушымта) буенча хат- сорау язуы (гариза) бирә, анда утыртмаларның саны, исеми, аларның торышы, кисү урыны һәм аны нигезләү күрсәтеләргә тиеш. Гаризага түбөндәге документлар теркәлә:

3.3.1. шәхесне раслаучы документлар;

3.3.2. вәкилнең (әгәр гариза бирүче исеменнән вәкил эшләсә) вәкаләтлөрөн раслаучы документ;

3.3.3. участокның якындагы корылмаларга кадәр яисә киселәргә тиешле яшел утыртмалар төшерелгән башка юнәлешләргә кадәр схемасы;

3.3.4. әгәр жир кишәрлеге Күчөмсөз мөлкәтнең бердәм дөүләт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлегенә хокук билгеләүче һәм хокукны раслый торган документларның таныкланган күчөрмәләре;

3.3.5. биналар һәм корылмалар төзөгәндә, габаритларга эләгә торган яшел утыртмалар киселгән очракта, расланган проект документлары;

3.3.6. территория хужалары белән яшел утыртмаларны кисү һәм күчөреп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. утыртмаларны утыртканда яисә күчөреп утыртканда, инженерлык чөлтәрләре вәкилләре белән килештерү (жир эшлөрөн башкаруга ордер ачу белән бергә).

3.4. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты, хат-гариза кергәннән соң, Гариза бирүчегә әлеге эш төрөн үткөрүгә рөхсәт бирүче махсуслаштырылган оешмага түбөндәге документларны алу өчен мөрәжәгать итәргә тәкдим итә:

3.4.1. яшел үсентеләр исемигә; яшел утыртмаларның саналырылык исемигә;

3.4.2. агач-куак киселәргә тиешле категориянең санын, төрөн билгеләү максатында төзелә торган яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты;

- 3.4.3. Киселгән агач өчен кыйммәтне (түләү) турында. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маендагы 310 санлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә. Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бирүче хисабына башкарыла. Рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты – 90 көн.
- 3.5. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты Гариза бирүченең хат-гаризасы, яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты, киселгән агач өчен түләү бәясе нигезендә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең муниципаль берәмлек территориясендә яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт бирү турында карарын хәзерли
- 3.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алган очракта, аның мәнфәгатьләрендә яшел үсентеләр юкка чыгарылган мөрәжәгать итүче, яшел утыртмаларны кискән өчен элекке Нигезләмә нигезендә түләү кертүгә һәм компенсацион яшелләндерү үткәру турында раслаучы документлар тапшырырга тиеш.
- 3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү мөрәжәгать итүчеләреннән муниципаль берәмлеге бюджетына күчәрелә.
- 3.8. Яшел утыртмаларны кисү буенча эшләр билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә гариза бирүче акчалары хисабына башкарыла. Агачларны аттестацияләнгән белгечләргә генә кисүгә рөхсәт ителә.
- 3.9. Киселгән яшел утыртмаларны кискәләү, төяү һәм чыгару эш башланган көннән алып өч көн эчендә гариза бирүче акчалары хисабына башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм киселгән калдыкларны эш башкарган урында саклау тыела.
- 3.10. Агач кисү урыны белән чиктәш территориядә газонга, яшел утыртмаларга зыян килгән очракта, эшләр башкаручы, территория хужасы һәм контроль органнары белән аларның компетенциясе чикләрендә килешенгән вакытта (ләкин зыян китергән вакыттан ярты елдан да соң түгел) аларны мәжбүри рәвештә яңадан торгыза.
- 3.11. Агач кисү өчен түләү кертмичә, агач һәм куакларны кисү түбәндәге очракларда Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан рөхсәт ителә ала:
- 3.11.1. карап-тәрбияләү вакытында кисүләр, санитар кисүләр һәм яшел утыртмаларны реконструкцияләү;
- 3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;
- 3.11.3. дәүләт эпидемиология күзәтчеләге бәяләмәсе булса, торақ һәм жәмәгать биналарында яктылык режимын бозган агач һәм куакларны кисү;
- 3.11.4. авария хәлендә булган (жиимерелү куркынычы тудыра торган, корыган) агачларны һәм куакларны кисү.
- 3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел утыртмаларны кисүче гариза бирүчегә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацион яшелләндерүне үткәргә кирәк.
- 3.13. Авария хәлендәге, корыган һәм иминлеккә куркыныч тудыручы яшел утыртмалар комиссия тикшерү акты нигезендә (2 кушымта) киселә.
- 3.14. РФ Урман кодексының 20 маддәсе буенча жир кишәрлегендә, гражданинга яки юридик затка милек итеп тапшырылганнан соң, хужалык эшчәнлегә нәтижәсендә яисә табигый рәвештә барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре аның үз милке булып тора һәм ул алар белән үз теләгәнчә эш итә.
- 3.15. Рөхсәтсез кисү яки яшел утыртмаларны юкка чыгару дип таныла:
- 3.15.1. рөхсәт кәгазендә күрсәтелмәгән участка, күләмдә һәм утыртма токымнарын кисү;
- 3.15.2. үт төртү яки үт белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яисә зыян китерү;
- 3.15.3. кәүсәләргә тимерчыбыктан божралар кигерү яки кәүсәне астан кисү;
- 3.15.4. үсешен туктату дәрәжәсенә кадәр үсеп утырган агач һәм куакларга зыян салу;
- 3.15.5. агач һәм куакларны ташландык сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зарарлау;
- 3.15.6. корыган агачларны үз белдеген белән кисү;
- 3.15.7. үсеп утырган агач һәм куакларга башка төрле зыян салу.
- 3.16. Дәүләт урман фондында булган агачларны һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары биргән рөхсәтләр нигезендә башкарыла.
- 3.17. Элекке Нигезләмәне бозып, агач һәм куакларны бетерү үз белдеген белән утыртмаларны кисүне аңлата һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять жаваплылыгына тартыла. Муниципаль берәмлек территориясендә

әлеге Нигезләмә кагыйдәләрен үтәүбарлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсацион яшелләндерү

4.1. Компенсацион яшелләндерү яшел утыртмаларны рөхсәт белән кискән, аларга законсыз зыян салган яки юк иткән очракларда гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү агач, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы сезонда башкарыла, әмма яшел утыртмаларга зыян китерү яки юк итү фактын билгеләгән вакыттан соң бер елдан да соңга калмыйча.

4.2. Компенсацион яшелләндерү гражданнар яисә юридик затлар (алар мәнфәгатьләрендә яки аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел утыртмаларга зыян килгән яисә юк ителгән булса) хисыбына башкарыла.

4.3. Әлеге нигезләмә нигезендә, яшел утыртмаларга китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга тиеш –компенсацион яшелләндерү: 2 коэффициенты белән юк ителгән яшел утыртмаларны янадан торгызу.

5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда яшел утыртмаларны саклау

5.1. Муниципаль берәмлектә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны саклау буенча таләпләрне үтәп алып барыла.

5.2. Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир участоклары төзелеш өчен һәм аларның максатчан билгеләнеше белән бәйлә булмаган файдалануга тапшырылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жир кишәрлекләрендә төзелеш эшләрен оештырганда, проект алды документациясендә киселергә тиешле яшел утыртмаларга бәя булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау киселгән агач өчен әлеге нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә түләүне алдан кертү һәм компенсацион яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел утыртмаларны саклау

6.1. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә итү һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеген алып бару, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты рөхсәтеннән башка эшмәкәрлек эшчәнлеген башкару өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда шартлау, яну куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләргә зыян китерергә яисә аларны юк итәргә мөмкин булган башка гамәлләр кылу тыела.

7. Административ җаваплылык

7.1. Әлеге нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплылыкка ия.

Татарстан Республикасы «Аксубай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмәгә 1 нче кушымта

Аксубай муниципаль районы
Башкарма комитеты житәкчесенә

_____
_____
_____

(оешманың исеме яисә Ф. И. А. адресын күрсәтергә)

Муниципаль берәмлеге территориясендә агач-куак үсемлекләрен
чикләнгән кисүгә

ГАРИЗА

Түбәндә урнашкан жир кишәрлегендә агачларны, куалакларны, агач-куак үсемлекләрен кисүгә рөхсәт бирүгезне сорыйм

_____

_____

(оешма исеме яисә ФИА күрсәтергә һәм жир кишәрлегенә хокук төре)

һәм торак пункты жирдә урнашкан. _____

(торак пунктны исеме күрсәтергә)

Жир кишәрлегендә бар:

агач _____ данә.

куак _____ данә

Жир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында агач кисү өчен акча түләргә һәм дендроплан нигезендә янадан агач-куак үсемлекләрен утыртырга йөкләмә бирәм.

_____

Ф.И.А. (Имза) Датасы _____

Кушымталар:

1. Беренчел рөхсәт документлары.
2. Жир участогының киселергә тиешле яшел утыртмалар төре һәм саны төшерелгән планы.

Татарстан Республикасы «Аксубай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмәгә 2 нче кушымта

Яшел утыртмаларны киселергә тиешле дип тану турында

АКТ

Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты « ____ » _____ ел.

Түбәндәге составтагы комиссия:

1. _____

(Ф. И. А., вазифа)

2. _____

(Ф. И. А., вазифа)

3. _____

(Ф. И. А., вазифа)

яшел утыртмаларны тикшерде.

Тикшерү нәтижеләре буенча түбәндәгеләр ачыкланды:

_____

_____

Нәтижеләр: _____

_____

Комиссия әгъзалары:

1. _____

(имза) (Ф. И. А.)

2. _____

(имза) (Ф. И. А.)

3. _____

(имза) (Ф. И. А.)